

Svenska folket om Post-
sparbankens budgetbokDet har varit väldigt
intressant

"När jag fört Postsparbankens budgetbok ett år kommer jag att på ett möte med mina arbetskamrater framföra min erfarenhet om budgetbokföringen. Jag kan redan nu säga att jag kommer att på det varmaste rekommendera idén. Har jag därigenom ännu ej gjort så stora besparingar, så har det i varje fall varit väldigt intressant."

(Ur ett av de 1.000-tals entusiastiska uttalandena om Postsparbankens budgetbok för 1935.)

Pris 1 kr. Postgirokonto 59847.

Vad har hänt?

ETT NYTT FREDSFÖRSLAG kungjordes måndag afton, England och Frankrike uppgavs vara eniga därom — senare har Mr Eden införd den brummande engelska opinionen icke riktigt velat stå för det. Det innebar också en verklig styckning av Abyssinien och riktig belöning till »angriparen» Italien.

En storm av ogillande rasar över hela världen.

SVARA OROLIGHETER ha åter ägt rum i Kairo, där studenterna, med de kvinnliga i spetsen, demonstrerat mot England med stenkastning, eld och brand. Egyptiska regeringen har bemyndigat polisen att ge eld mot demonstranterna, universitet och högskolor ha stängts på obestämd tid och nära hundra studenter ha häkts.

UPPREPADE LUFTBOMBARDE-MANG ha skett mot Dessie, där kejsarens palats bland många andra byggnader blivit förstört och amerikanska sjukhuset beskjutits. Svår förödelse och många dödade. Läkare vid sjukhuset ha sånt ett meddelande, riktat till världsopinionen, om luftanfall, men enligt italienska uppgifter hade flygarna ingen aning om sjukhusets existens.

FLOTTKONFERENSEN mellan England, Frankrike och Italien, Amerika och Japan har samlats i London med stora svårigheter i sikte. De gamla utgångspunkterna från konferenserna i Washington och London gälla icke mera. Japan begär juli paritet. Tyskland har kommit med på ett hörn tack vare flottavtalet med England, och Frankrike kommer troligen att handla därefter.

LAVAL HEMFÖR NYA PARLAMENTARISKA SEGRAR. Eldkorsets representant i parlamentet erbjöd frivillig avväpning. De övriga ligorna följde efter i ådet tävlan. Onekligen påminnande om den 4 juli 1789, då de högre stånden avsåg sina privilegier. Men lagstiftningen, som nu införes, blir tack vare vänsterns sammanhållning kanske skarpare än från början var avsett och det återstår att se, hur länge försöningen håller.

NORDISKT STATSMINISTERMÖTE har ägt rum i Helsingfors. Den yttre anledningen var ett nordiskt socialdemokratiskt möte, varvid finska regeringen som icke är socialdemokratisk, passade på att inbjuda sina kolleger till radioanföranden, där Finlands orientering mot skandinaviska grannstaterna underströks. En tå dimma lägrade sig sedan över Bottenhavet.

Veckovaren

Vi vilja ha Kentaurer Tidevarvet
på Observatoriekullen.
inför 1936.

Kentaurer. Den ursprungliga modellen i brons.

Sakna svenskarna sinne för monumental konst? Synbarligen. Det skulle annars knappast vara möjligt att ett verk som Sigrid Fridmans Kentaurer finge stå kvar inom ateljéns skymmande väggar, utan att ett allmänt krav restes på att den skulle flyttas ut i livet, till människorna. Kanske sammanhänger den ådagalagda likgiltigheten för skulptural konst med det svenska landskapets egen karaktär, som visserligen besitter utsökta färger men jämfört med exempelvis många sydlandska landskap saknar linjer. Svenskarna ha ett starkt utvecklat sinne för färger. Att det går en tydlig skiljelinje mellan intresset för färg och intresset för form är påtagligt.

Ett konstverk som Sigrid Fridmans Kentaurer är skapat att stå högt mot luften med vidd och rymd omkring sig. Det vill — som konstnären själv uttryckt det — vara en meningsfylld skrift i rymden. Redan i den alltför tränga ateljén ger

Kentaurer intryck av strålände kraft och skön balans. Det är människan, som reser sig från djuret, en varelse fylld av mäktigt styrka, som låtit sig fångas i det ögonblick då den överdådigt leker med rymdens bäger. Den plats som är tänkt för Kentaurer är Observatoriekullen i Stockholm, där den skulle stå på krönet ovanför stadsbiblioteket och resa sig över den del av staden, där så många av ungdomens läroanstalter äro sammanförda.

Tyvärr har det visat sig tekniskt omöjligt att inom ateljéns begränsade utrymme åstadkomma en fotografi av den nya, väldiga modellen, som när från guld till tå. Men lyckligtvis har den setts och kommer den att ses av många andra än den extraordinära fyrmånajury av skulptörer åt vilken »Rådet till skydd för Stockholms skönhet», stadsfullmäktiges officiella estetiska rådgivare, för en gångs skull överlätt sin funktion. Rådets

(Forts. å sid. 2.)

Elin Wägner:

Mindrevärdeskänslans
förbannelse.

Kvinnofrågan, den kan var och en få yttra sig om utifrån sin egen affektbetonade inställning, utan kunskap och studier. Även vetenskapsmän som i andra ämnen yttra sig ytterst försiktigt för att icke få hugg på sig, tala här riskfritt utifrån sin begränsade erfarenhetsvärld. Det flyter också omkring en mängd ovederhäftiga påståenden, missförstånd och komplex i denna debatt. Avvis den då, kunde man säga. Men sedan befolk-

ningsrisken blev aktuell är detta mindre än någonsin möjligt, ty den har flyttat debatten från skämt- och kvinnovalparter till ledarna. Rättvisan fordrar också att man erkänner att därmed försök börja göras att ställa problemen utifrån rätta utgångspunkter. Fru Myrdsals föredrag häromdagen i radio var utmärkt nyttigt i så fall.

Men hur mycket av affekt och oklarhet (Forts. å sid. 6.)

När Tidevarvet började sin trettonde årgång, som nu snart är avslutad, gjorde vi det i den förhoppningen att den linje Tidevarvet alltid sökt följa mot våld och maktförtryck, för en upplyst och ansvarskännande demokrati även i fortsättningen skulle samla omkring sig aktiva krafter.

Det nu förlutna året har mer än någonsin visat nödvändigheten av sammanlutning mot krig och våld för fred och rätt. Krigshotet, som de senaste åren ryckt allt närmare, har blivit verklighet och krigets språk i det fredliga livet blivit alltmera utmanande, ja dånar i detta nu över världen.

När Tidevarvet ställde sig bakom kvinnornas resning mot kriget, som ville sätta ett aktivt motstånd mot krigsandans framryckningar, sökte vi därmed fullfölja den linje vi alltid ha hållit. Det visade sig att den vann förstelse och anslutning i hittills oönskad grad. En stark opinion reagerade ögonblickligen genom att ansluta sig till den givna parollen.

När vi nu, inför 1936, åter våga vådja till våra läsare att följa Tidevarvet under ännu ett år, sker det i starkt medvetande om de stora svårigheter som fredslinjen innebär i den nuvarande, av kriget märkta situationen. Vi anse oss ingalunda inneha patent på lösningen av dessa svårigheter. Men vi äro nu som förr övertygade om nödvändigheten att de krafter, som vilja verka mot våld och andligt tyranni, för människovärdet i all dess rikedom och alla dess förgreningar söka samla sig medvetet och enigt. Vi hoppas att våra läsare även i år vilja bistå oss med att göra kretsen kring Tidevarvet allt vidare.

Med detta nummer av Tidevarvet följer en prenumerationsblankett för 1936, vår fjortonde årgång! Prenumerationsavgiften, som fortsärande är kr. 6:— för heldår, kan bekvämlast insättas på postgiro 1544 eller prenumeration kan ske på närmaste postkontor.

Irène Curie
och demokratin.

Irène Curie.

Rätten att arbeta, att välja yrke och försörja sig själv förefaller mig just nu vara den allra viktigaste för kvinnorna. Ty hur skall man kunna leva ett självständigt liv, om man inte har lov att förtjäna sitt uppehälle?

Det är Nobelpristagaren, M-me Irène Curie-Joliot, som deklarerar sin ståndpunkt för Tidevarvet. Hon är en intagande uppenbarelse, förmån i ordets bästa bemärkelse med den medvetna människans omisskännliga stil över sitt anspråkslösa uppträdande. Ett par underbara kloka ögon är, vad man fortfarande fläster sig vid i det bleka, smala ansiktet. När hon slår upp dem — strålände! Madame Curie förefaller helt hemmastadd på Grand Hôtel. Av det jäktade intervjuoffrets tröthet och åstundand att slippa störas märker man på morgonen av prisutdelningsdagen inte ett spår. Det är inte ofta en intervjuare får uppleva en sådan atmosfär av lugn och samling omkring en människa. Madame Irène makar bara stolen närmare den öppna spisen i hotellvestibulen, där en stor brasa flammar, och kryper smälende så nära elden att den nästan bränner hen-

ne, medan hon kastar en blick mot det gråtrussa fönstret. Hennes sätt att allvarligt och tillmötesgående fördjupa sig i samtalet håller varje känsla av brådska borta.

— För oss är ju frågan om kvinnornas likställighet ännu mera brännande än hos er, säger M-me Curie, eftersom vi inte har politiska rättigheter. Men också den ekonomiska självständigheten, som ju spelar en stor roll för de franska kvinnorna, har på senare tid alltmåra hotats genom angrepp på kvinnornas rätt till förvärsarbete. Kvinnoorganisationerna har dock på sista tiden börjat reagera mot detta — glädjande nog — det är en stor nödvändighet.

— Jag vill särskilt framhålla, fortsätter M-me Curie, att jag med detta inte menar att kvinnorna skall ha några särskilda privilegier. Men de skall ha möjligheter att utveckla sin duglighet och genom sina insatser göra sig gällande. Likställighet först och främst. Ingen särskild »protection» för kvinnorna. Där livsvillkoren måste förbättras skall de förbättras för alla — för både män och kvinnor. Enligt min mening bör också kvinnorna i största möjliga utsträckning (Forts. å sid. 2.)

Wizard Aderbräck-
strumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hallbar, Stoppar. — Kostnadsfri rådgivning. Begär Prospekt.

Lagerström
Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfr lördag
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—110 f. m.

För havandeskapet och dess sjukdomar.

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik

1 Sabbatsberg.
Mottagningstider: Onsdagar kl. 6—7 e. m.
Lördagar kl. 9—110 f. m.

Läkare: Doktor Gerda Kjellberg.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värläk.
Tel. 778 24.

Vid dödsfall, rådfråga först
ARVID HOLMS
Begravningsbyrå
S:t Eriksg. 86 (invid S:t Erikspl.)
om priser m. m. innan beställning
göres.
Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. bost.

TANDKLINIKEN Södermalmstorg 4

Mottagn. vard. 10-1, 5-8, lörd. 10-5.
Annan tid efter överensk. 40 77 10.
Leg. tandl.
Kostnadsfri rådf. Billig tandvård.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även pr
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hise).
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Uno Oldenburg J:or

Jur. Kand.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegån-
gar, skilsmässor, boskilln., äktenskaps-
förord, bouppteckn., testamenten.

Armehanddukar 86 cm.

länga, bellona, färlade, med blånare, skatan out-
sättliga, passande till såväl köke- som toilettsänd-
dukar, pris endast 6,50 pr dosa. Osk. 3 dos.
fraktfritt.
Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNAGATAN 65 " " 73 37
GOTGATAN 52 " " 333 90

kvalitets Frukt
FRUKTCENTRALEN

↓

Julen nalkas

Jul- artiklar och andra artiklar sensationsellt billigt!

Man köper nu bekvämast.
Tusentals kunder ha beaktat
vårt erbjudande.

Tusentals artiklar att välja
i priser
5 öre, 10, 20, 40, 50, 70,
88 öre och högre.

Bevara denna annons för
kommande inköp.
Några uppgifter:

En synnerligen om-
tryckt julartikel
Halmbocker.

Julbocken, höjd ca 40 cm.,
kostar endast **88 öre**.

Förnickl. Kandelaber
Sensationsellt billigt
för 4 3/4
88 öre

10 meter paketkonststilkband
i släng lade
i duss. Julkort, allt **88 öre**

Kolbox
lackerad,
rymmer 10
lit., säljes
till det
sensationsellt
låga priset av
88 öre

Kopparflaska
88 öre

Mandelkvarn
65 öre

Varuhuset för 88-öres artiklar.
Butik i Stockholm, Drottninggatan 29
Butik i Uppsala, Svartbäcksgatan 1 B
Butik i Södertälje, Järnagatan 5.

Du köper billigt

I MYRORNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL
— Bondegatan 94 —

Möbler, Säng- och Gångkläder, Husger-
råd, Koke- och Kopparkärl, Gasugnar och
Kamner, Armatur för fotogen och elek-
triskt, Antikviterier, Tavor, Böcker och
Prydnadsaker m. m.

Försäljning sker onsdag o. fredag mellan
kl. 10 f. m.—5 e. m. samt lördagar
10—12 f. m.

FILIAL:
Luntmakaregatan 74. Affärstid 9 f. m.—
6 e. m., alla helgfriga dagar.

Den 14 Dec. 1935.

Den goda viljan.

Det är, som statsminister Per Albin Hansson yttrade i Helsingfors »självljart» att samarbetet mellan de nordiska länderna hälsas med glädje. De olika ländernas stats- eller utrikesministrar besöka varandra numera upphörligt, och det sker efter ett utarbetat system. De förhandla, de tala i radio och äta slutligen middag hos respektive lands stats- eller utrikesminister. Vi vilja likväl understryka Per Albin Hanssons yttrande att »vi stå som fria folk vid varandras sida inom Nationernas Förbund». Ty det kunde ej vara önskvärt, att de nordiska länderna bildade ett förbund som i sin tur slöt förbund med annan eller andra stormakter mot annan eller andra stormakter. Det är naturligt, att närbesläktade folk som Nordens samarbete, därom är intet annat än gott att säga. Men å andra sidan ligger det något olycksbådande i att Europas stater, som ha Nationernas Förbund till forum där bredvid sluta fördrag och hålla flottkonferenser och upprätta fästeförslag m. m. Låt oss hoppas att Nationernas Förbund skall bli så mäktigt »att det blir där uppgörelserna äga rum». Men därtill fördras den goda viljan hos politikererna, som är önskliga människor.

Tidevarvet

vill under
år **1936**
fortfarande arbeta efter de
linjer vi ständigt sökt följa:
**Mot våld och förtryck,
för en upplyst och an-
svarskännande demokrati,
förverkligad på samhälls-
livets olika områden.**

STOD VÅRA STRAVANDEN!

Prenumerera på Tidevarvet för 1936.
Postgiro 1544. Prenumerationspris:
Helår kr. 6.—, Halvår kr. 3.25.

Universell gudstjänst

varje söndag kl. 11,30 f. m.
Snickarbacken 6
(intill Engelbrektsplan)
Sufirörelsens kyrka för alla.

Vi vilja ha Kentauren...

(Forts. fr. sid. 1.)

egendomliga förfaringsätt har på flera håll i dagspressen blivit så uppvisat och bejst att vi, åtminstone för närvarande, ingenting ha att tillfoga.

Vi föredra att citera några rader ur det omdöme professor Hjortberg och Anna Lindhagen för fem år sedan i skönhetsrådet avgåvo om den tidigare och mindre Kentauremodellen och som de uttryckligen fasthålla inför den nya:

»Vi anse skulpturverket vara av högt konstnärligt värde. Det förenar spänstig flykt med utsökt balans. Så som gestalten lyfter sig upp mot rymden uttrycker den såväl fysisk kraft som andlig stråvan. Konstnären har lyckats att i rörelsen inlägga ett rikt symboliskt innehåll.»

Är det inte just detta vi behöva? En suggestion av skönhet och kraft, av stråvan uppåt och överdådig glädje? Vi vilja se Kentaurens linjer avteckna sig mot rymden, med full frihet att njuta dess skönhet ute i naturen. Vi vilja ha Kentauren på Observatoriehögens krön.

Irène Curie och demokratin.

(Forts. fr. sid. 1.)

arbeta inom de allmänna organisationerna, i fackföreningar, yrkessammanslutningar och institutioner.

— Om jag själv arbetar i kvinnoörelsen? Nej, jag har ju egentligen inte tid med det, fast jag har talat eller presiderat vid både freds- och kvinnomöten. Jag tillhör bl. a. Kvinnornas världsutskottet mot krig och fascism, ni vet den av Mme Duchêne startade och ledda organisationen. Kampen mot fascismen i Frankrike har ju kommit i ett något nytt läge genom den senaste kammarbehandlingen av frågan om »ligorna», Eldkorsnet och andra liknande fascistorganisationer. Men allt det där har hänt så nyligen, att jag har svårt uttala mig om dess innebörd. Vi har knappast hunnit följa med något den sista tiden. Hur Folkfronten nu kommer att lägga sitt arbete efter det ändrade politiska läget kan jag inte uttala mig om. Men helt säkert, slutar Mme Curie, har den haft stor betydelse när det gäller att bekämpa fascismen och stå dess attacker emot.

Sanktionerna och imperialismen.

Förenata Staternas roll ifråga om sanktionerna mot Italien har från början haft en avgörande betydelse — trots att U. S. A. står utanför Folkförbundet. Ju hårdare pressen av de beslutade åtgärderna trycker på deltagarstaterna, dess större räckvidd får frågan om den stora, utomstående varuleverantörens hållning. Tidningen *The New Republic*, som konsekvent varit motståndare till Amerikas inträde i N. F., tar i ett av sina senaste nummer upp frågan om sanktionernas utlöser och princip. Ett av de starkaste skälen för tidningens avståndstagande från N. F. har varit artikel 16, enligt vilken medlemstaterna kunna förpliktas att vidtaga sanktioner mot en stat eller grupp av stater. Ty detta kan ha till följd ekonomiska störningar, som befästa fientligheterna folken emellan, som i sin tur kan tjäna till imperialismens stöd, framhåller tidningen. Det gamla fördärliga systemet med allianser och motsatta intressen får skydd under själva N. F:s hägn och världen står inför samma svårigheter som förr.

Har nu någonting inträffat, som ändrat dessa förutsättningar? Det är förklarligt att man nu gör allt för att undvika ett nytt krig inom Europa. Angreppet mot Abyssinien är ett av de mest renodlade imperialistiska tilltag, som tänkas kan. Det är möjligt att den samfälliga aktionen från övriga stater gentemot angriparen kan ha sitt värde som freds faktor, i Europa bl. a. därför att Tyskland och dess möjliga blivande allierade därigenom avskräckas från sina expansionsplaner österut.

Visseligen kunna utsikterna att undvika ett europeiskt krig synas ganska små. Ty även om sanktionerna mot Italien kunna innebära en varning finns ingen säkerhet att icke Tyskland i ren desperation vågar sig på att utmana dem.

En hållbar fred måste till slut nås på ett helt annat sätt än genom sanktioner som störande ingripa i världssamfundet och befästa gruppbildningarna mellan staterna. Men det kan vara en övergångsform — ett försök, ett solidaritetsprov. Vad Amerika beträffar och frågan om dess möjligheter att upprätthålla sin neutralitet, må vi använda detta tillfälle som ett förberedande prov, säger *The New Republic*. Neutralitet är utesluten om vi fortsätta att handla med krigförande stater. Ett villkor för neutraliteten är iikformiga åtgärder åt båda håll. Är Amerika villigt att betala det priset? Det är skäl i att prova saken under nuvarande situation — trots allt. Bestå vi inte provet är också neutraliteten ett tomt ord.

Per-Einar Fryklöf

TANDLAKARE
Sven Rinnmangatan 3, 3 tr.
(Norrländstrand 78.) Mottagn. kl. 12.30
—1.30, 6—7 e. m. samt telefon 53 42 46.
Låga taxor. Kostnadsfri rådfrågning.

KURSER FÖR TANDTEKNIKER

Vårkursen 1936 börjar måndagen den 20 jan. Anmälan inlämnas i dec. Prospekt och upplysningar även genom Sveriges Tandläkareförbund.
TANDLAKARE GINA NILSSON.
Styrningsgatan 57, Stockholm. Tel. 60 67 08.

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.

Förtbildningskurser: Komposition med provövning. Färglära med naturstudier. Materiallära med handspinning. Heminredning med planritning och komposition av textilier. Nybörjarkurser för hemvävad, yrkes- och pedagogisk utbildning. Skolhem med billig pension. Tel. 234. Sigtuna Vävskola. Mary van Rijswijk.

Hälsan, viktigast av allt.

Vårda Eder hälsa. Effektivt behandlas gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, rubbingar i ämnesomsättningen m. fl. sjukdomar enligt Skodsborgsmetoden på **Stockholms Fysikaliska Kuranstalt**.
Tel. 62 54 44. Humlegårdsg. 18. Tel. 61 06 78. Moderata priser. Begär prislista!

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESÄMDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kostnad. Detta orsaken till våra bill. priser.

Mindre värdes känslans förbannelse.

(Forts. fr. sid. 1.)

som alltför vidöfver debatten, det ser man av att den kunnat i så hög grad koncentrera sig på fru Sigrid Gillners broschyr. Denna kan sin betydelse som symptom, men lämpar sig inte som grundval för en debatt. Man kan heller inte med någon vidare verkan ropa efter en kvinnlighets renässans, när man är så angelägen att samtidigt plocka in så många effekter mot forna arbetskamrater mitt i sitt patos.

Desutom är det ofruktbart att diskutera kvinnornas ställning i det moderna samhället om man icke utgår från den industriella omväningen som skapat nya svåra och hittills aldeles förbisädda problemen för kvinnorna och familjemoörarna, och icke heller gör något försök att reda ut den psykologiska orsaken till spänningen, främlingskapet och misshöjningen mellan kvinnor och män.

Det har i höst kommit ut på svenska en bok, Sexualitet och disciplin, av den norske psykologen *Ingvild Nissen* som just gör ett försök att gå till botten med den psykologiska orsaken till kampinställningen mellan könen. Han anser att här botten hela samhällets oro, här födes den mentalitet som långtar till spänningen, främlingskapet och misshöjningen mellan kvinnor och män. Men det är ett försök till att komma till botten med den psykologiska orsaken till kampinställningen mellan könen. Han anser att här botten hela samhällets oro, här födes den mentalitet som långtar till spänningen, främlingskapet och misshöjningen mellan kvinnor och män.

Nissen går inte in på det faktum att vi fått en maskinproduktion av hemmets nyttigheter och en ny stor överbyggnad på samhället av sociala välfärdsinrättningar. Men man måste hålla i minnet att detta tillspäddt det psykologiska läget genom att beröva kvinnorna en självklar utgångspunkt för kampinställningen, utgången från kampinställningen är att man på samma sätt som tidigare har utgått från kampinställningen som grund för kampinställningen.

Kort och förenklat uttryckt är Nissens skildring av läget detta: Mannen uppehåller fortfarande en konstad härskarställning i samhället. Detta kan endast lyckas genom en fulländad suggestionssystem som påverkar alla, män som kvinnor, från det de födas till denna värld. Bakom en mängd skick och bruk, moralbud och ceremonier, en massa föreställningar om vad som är naturens egen lag och mening, ligger eller har en gång legat ett härskartekniskt syfte som använder sig av suggestionen och söker nå sitt

mål genom att skapa och underhålla mindre värdes känslor hos kvinnorna. Den när också sitt mål, kvinnorna ha helt anammade dessa synpunkter, de ha accepterat att alla värderingar i samhället göras på schemat: manlig, stark, seger — kvinnlig, svag, nederlag. De delta i den manlighetsdyrkan på vilken samhället är uppbyggt. I det systematiska nedstättandet av kvinnorna äro de själva med, de anpassa sig efter och överdriva männens synpunkter och krav.

Det är en riktig tanke som föresvävar fru Gillner när hon begär att kvinnorna söka reda på det värde de ha i sig själva. Men själv är hon under mindre värdes suggestionens bann. Hon drar därför felaktiga konsekvenser. Hon vill att de koncentrera sig på moderskapet men vill icke erkänna, eller har icke lyckats göra klart för sina läsare, att från detta centrum gå ut till alla områden och förgreningar av samhället, och att kvinnorna därför behöva vara med överallt. Hon har icke vågat att säga att kvinnorna måste stå till igenom moderskapets plats i samhället, men det är ett fel hon delar med de allra flesta, även dem som kallas hårda feministerna.

Men låt oss återgå till Nissen. Han gör till sin den Adlerska skolans synpunkt att tvånget för männen att hålla upp sin spända maktsställning resulterar i mindre värdes känslor och nevroser också så hos dem. Många män frukta genom hela livet att icke kunna bära sin manliga roll av den överlägsne, den starka, den oangripeliga. De frukta kvinnorna inför vilka de måste hålla härskarrollen uppe. De äro rädda att icke kunna bestå sitt manlighetsprov, för vilket den sexuella potensen blivit en symbol. I grund och botten passar alltså förhållandet härskare och behärskare varken män eller kvinnor. Alla känna vi också den kvinnotyp som hämnas för sitt öde genom att öva terror mot sina män på svars vis.

Men det finns en psykopatisk typ av män för vilken det är nödvändigt att ständigt känna sig överlägsna, ständigt förödmjuka andra, detta därför att de lida av en djup modlöshet, en vild ångest bakom sin skrytiga aggressivitet. Nissen menar att det är den typen av män som lätt för stort inflytande i det mansdyrkande samhället, rivt andra män med sig i sin överdrivna manlighetsdyrkan och sitt förhållande av striden som den högsta livsformen. Vi lever under psykopaternas diktatur, säger Nissen. Hans

analys av den homoerotiska karaktären av ett samhälle vars män samla sig i starka mansförbund, medan kvinnorna lämnas utanför, har ett aktuellt och kuligt intresse. Vi kunna ju inte komma ifrån att fascismen och nazismen, som säger sig vilja en kvinnlighets och moderlighets renässans, inte bara organiserat männen i en sluten värld som de hel- eller halvhjärtat tillhåra, men också ta från mödrarna de små sönerna, som de ändå förr hade möjlighet att öva inflytande på, och ställt dem under emotionellt och disciplinärt inflytande av unga ledare. »Vi uppfostra starka, sporttränade män åt kvinnorna, vad kunna de mera begära?» yttrade Hitler åt en kvinnlig journalist härom dagen, utan att den djupa cynismen bakom detta yttrande gick upp för den devota unga damen.

Nissen pläderar för en avrustning mellan könen, ett normalt förhållande i stället för detta över- och underlägsenhetsförhållande, som nu råder, med åttioåriga nevroser. Men, säger han, kvinnor som angräpa männen öka bara deras rädsla och protestinställning och göra det onda värre.

Det här är verkligen en brottslig cirkel: förändrade sociala förhållanden ha tvingat kvinnan ut i förvärsarbete, därmed har hon fått en viss personlig och sexuell självständighet, den har i sin tur mött av männen med osäkerhet, protest, kampinställning — se Internationella arbetsbyrå — och ny mindre värdes känsla. Männen vill helst inte ha med dessa kvinnor att göra, han söker den svaga, krossade typen. Så uppleva de självständiga kvinnorna att den vunna ekonomiska friheten heller inte ger dem rätt till ett normalt sexuell liv och reagera med nya mindre värdes känslor.

Nissen anser att samhällets konflikt-situation med den uppehådda kampinställningen mellan klasser, raser och kön, icke kan lösas förr än kvinnorna genomskådat det manlighetskomplex som ligger i botten. Men han lämnar osagt hur de kvinnor som befriat sig från suggestionen ska kunna hjälpa andra kvinnor till samma frihet utan att väcka ytterligare bitterhet hos männen. De kunna älska och beundra männen aldrig så, om de angräpa en maktsställning och en värdering som de anse falsk, om de samlar några kvinnor kring sig för att ge dem lite mera mod, så få de etiketten på sig att vara högfärdiga och separatistiskt inställda manhatrare, som icke kunna eller vilja samarbetat.

Varje den minsta defensiva åtgärd från kvinnornas sida även om den bara består i att skapa en kvinnoorganisation i ett samhälle, genomdraget av manliga organisationer från övan till nedan, väcker alltid oro i männens läger. Och omvänt, varje hjälp från kvinnohöll, bara den kan tolkas som ett tecken på att kvinnorna börja besinna sig och återgå till hemmen, kan räknas på varm tacksamhet. Att kvinnorna apa efter männen genom att kvalificera sig för och sköta en i och för sig könlös befattning, det har också fru Gillner för sig. Men att utan prövning ta över en mans hela äskådningsbagage även i fredsfrågan eller i kvinnofrågan, det kallas inte för att apa efter. Ändå har denna osjälvständighet långt mera djupgående och allvarliga konsekvenser för individerna och samhället.

Vi behöva verkligen en pånyttfödd kvinnoörörelse som löser problemet att befriva kvinnorna från mindre värdeskomplexet utan att därför resa männen till en större protest. Och trots allt är läget

RADIO fabriken (Auditorium) reparerar alla apparater snabbt och bill. Försäljer Allströmsradio av märket Auditorium. Besök vår utställning.

Vanagatan 23. Tel. 20 41 96

Var god klipp
nedanstående annons!

Dessa:

De voro alla tappra kvinnor

Av Sjuksköterskan ELLEN KLATT.
Ö:te tusendet. Häftad kr. 4:50, Klotbad kr. 6:25.
Den ståtliga julkalppens till Sveriges kvinnor!
»En heroisk bok...» Dr. Laura Petri i Sv. M. — »Väl värt ett pris å la Nobel! — Dalsland. — »Man kan icke läsa något mer mäktigt och gripande...» Afthonbladet.
F. 6. mängder av STRALÄNDE RECENSIONER I IN- och UT-LANDSK PRESS.

God morgon jord

Av GUSTAV OLSON. 3:dje upplagan. Häft. kr. 9:—, klotb. kr. 11:—.
Höjntressant och stillig bok till ung och gammal.
»Den heter God morgon jord, och den har också något att förkänna...» Länstidningen. »När himmelsbög...» Sydsvensk Social Demokrat. — »Diktens resning, livets allvar och öppnande» Eskilstuna-Kuriren. — »Patos, ärlighet och människlov.» Oskarshamn Nyheter.

Hams förbannelse

Av ARVID SVARD. Häft. kr. 2:50, klotb. kr. 4:—.
»Ingen kan läsa den utan att ha fått ett djupt intryck...» N. P. Ollén i Svenska Morgonbladet.
»Jag har aldrig läst något liknande...» Rektors Rob. Fur.
»Jult nu är Årssamlingen aktuell — det svarar Afrika...» en mera realistisk skildring kan man förmödligen ej ofta påträffa i den europeiska litteraturen.» Soc-Demokraten.
»Ingen recension kan emellertid göra jult rättvisa då detta väldiga epos...» Svenska Posten.

En skildring från Afrika av oerhörd kraft och aktualitet.

En människa vaknar

Av HARRY LINDQUIST (Förf. till Storstadsens son).
Populärt pris häft. kr. 2:75, klotb. kr. 4:25.
Tryckes nu t. o. m. 10:DE tusendet.
»Ungdomen behöver böcker av detta slag — och den kommer att läsa den...» Den här egenskap som gör att den med säkerhet kommer att bli sångens mest lästa bok. — Den enorma spridning L:s böcker fått visar, att det finns en läsekräft som sätter idealitetn högre än ett på fraser och sensationer uppbyggt konstlster.»
Bla Bandet.
»... en kulturell plikt att rekommendera »En människa vaknar».»
Folkbladet. Tjänst.
Utomordentliga recensioner i en mängd tidningar.

Storstadsens son

Av HARRY LINDQUIST.
Första säsongens mest sålda och sannolikt mest omskrivna bok.
Häft. kr. 3:—, klotb. kr. 4:50.
»Just därför blir den också en väcker av stark och allvarlig innebörd för varje människa med social ansvarskänsla.» Vita Bandet.
»En mera skakande väckelspredikan för Dionysias vännar kan man icke få höra...»
Rektor Rob. Fur i Jönköpings Posten.
»Och jag skulle vilja se den läsaren i ögonen, som icke här kapitulerar.»
Sven Forsbells i Svenska Morgonbladet.
»Boken borde finnas i varje hem, där unga beredas för sin insats i livet...»
Harry Alphonze i Örnsköldsviks Allehanda.

När skuggorna fly

Av OLAF BARAAS.
3:dje tusendet. Häft. kr. 3:50, klotb. kr. 4:75.
»En vacker bok präglad av intensiv upplevelse...»
Oskarshamn Nyheter.
»Språket är målande och höjer sig steraslös till verklig konst...»
Borgbladet, Finland.
»Passar ypperligt vid högskänning i hemmet. Och gläd Dig då, att även barnen kunna höra...»
Du behöver icke någon gång sända rösten rådd att de små skola höra...»
De kunna gott höra. SA PASS GOD ÅR DEN.»
Bla Bandet.

UTOMORDENTLIG UNGDOMSBOK!

Enastående intressant!

På cykel genom 16 länder

Av AXEL REINHARTH. Omkring 70 illustrationer.
Populärt pris häft. kr. 3:50, klotb. kr. 4:50.
»Stundom är färden icke litet spännande, och sådernas och ästeras tjusning och mystik har följ. lyckats fänga och delgiva på ett intressant och medryckande sätt...»
Ivar Säv i Dala Tidningen.
»Till älskare av resebildningar rekommenderas den på det allra högsta — till lektyr för äventyrslysta pojkar är den alldeles utmärkt»
John Dealer i Vecko Posten.
»Färden är storartad, strapatsfylld, sagolik och spännande...»
perlig presentbok.»
D. E. Kaarle i Dalsland.
Just BOKEN till ungdomarna!

V. g. köp i god tid — förra säsongen tog upplagorna i vissa fall slut strax före jul och massor av order kunde ej expedieras!

I varje bokhandel.
HARRIERS BOKFÖRLAG A/B
Stockholm.

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.

REDAKTION:

Telefon 20 48 42. Mottagningsid 10-12.

EXPEDITION:

Telefon 20 48 42.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:—, 1 halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1935

Zetterlund & Thelander's Boktryckeri-A.-B.

Bageri och kafferum,

Tel. 20 84 05.

Alltid dukat kaffebord i hem-trevliga rum,

Klara N:a Kyrkogata 26
eller

Kungsgatan 55

kommer man in till

Sture-Katten

Sturegatan 5

En behaglig viloplats under kafferasten i ny hembetonad, smakfull inredning.

Bageri och kafferum,
Tel. 21 58 81.

Vete-Katten

Extra gott hembakat bröd av egen tillverkning • Kafferöp anordnas